

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

ул. Македонија 12/3
Палата Македонија
Скопје, Р.Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzh@drz.gov.mk
www.dzh.gov.mk

Број: 30-159/9

Дата: 26.11.2012

ДО
ОПШТИНА БИТОЛА

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на сметката на основниот буџет (630) на Општина Битола за 2011 година.

При ревизијата беа разгледани и препораките дадени во Конечниот извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи на сметката на основен буџет (630) на Општина Битола за 2007 година, при што е утврдено дека дадените пет препораки се спроведени.

За вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи за 2011 година и за усогласеност со закони и прописи изразено е мислење без резерва.

Во Општина Битола е воспоставен систем на интерни контроли во процесот на утврдување и наплата на приходите за чие администрацирање е надлежна општината. Има донесено пишани процедури со јасно разграничени надлежности и одговорности на вработените во општинската администрација при утврдување, наплата и контрола на пресметките за утврдување на локалните даноци, надоместоци и такси, меѓутоа, дел од утврдените слабости (кои се однесуваат на усогласеност помеѓу даночното и финансиското сметководство), за кои се преземени мерки за надминување за време на ревизијата укажуваат дека донесените пишани процедури треба да се дополнат и надградат.

Работите на утврдување и наплата на локалните даноци, надоместоци и комунални такси кои се приходи на Општина Битола, согласно Законот за даноците на имот, ги врши даночната администрација на Општината. Имајќи

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

**ОПШТИНА БИТОЛА - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

предвид дека овие приходи претставуваат значителен дел од вкупните приходи на Општината и влијаат на квалитетот и обемот на нејзините активности, Општина Битола презема значителни активности во ажурирањето на регистрите, даночната евиденција и доставувањето на даночните решенија како и преземање на мерки за наплата, што придонело во зголемувањето на овие приходи во 2011 година за околу 16%.

И покрај двапати извршениот и донесен ребаланс на Буџетот има отстапување помеѓу планираните и извршените приходи и расходи. Отстапувањето во најголем дел според укажувањата од надлежните се должи на задоцнетото добивање на ингеренции во вршење на работите за располагање со градежно земјиште, сопственост на Република Македонија и не трансферирани средства од Министерството за животна средина.

Во делот на системските слабости, ги истакнуваме системските слабости кои се однесуваат на непрецизното законско решение за наплата на комунална такса за користење на патишта со моторни возила и слабостите во делот на комуналната такса за улично јавно осветлување, а во функција на надминување на состојбите со цел комплетност и точност на остварени приходи по овие основи кај општините.

На Нацрт извештајот не се доставени забелешки од страна на законскиот застапник на субјектот.

1. Вовед

1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страните 11 и 12 заедно со ревизија на усогласеност на сметката на основен буџет (630) на Општина Битола, кои се состојат од биланс на состојба на ден 31 декември 2011 година, биланс на приходи и расходи за годината која завршува со тој датум, и преглед на значајни сметководствени политики и образложенија кон финансиските извештаи.

1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државната ревизија.

1.3. Извршена е ревизија и е издаден извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи на сметката на основниот буџет (630) на Општина Битола за 2007 година. За реалноста и објективноста на финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи за 2007 година е изразено мислење со резерв.

1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот, застапувано од:

- м-р Владимир Талески, градоначалник на Општина Битола во 2011 година.

Оваа одговорност вклучува: дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки; избор и примена на соодветни сметководствени политики; како и правење на сметководствени проценки коишто се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални

**ОПШТИНА БИТОЛА - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

асекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците на сметката на основниот буџет (630) на Општина Битола за 2011 година се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.

2. Цели и делокруг на ревизијата/ревизорски постапки

2.1. Цел на ревизијата на:

- финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали се резултат на измами или грешки, и да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изгответи, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување;
- усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектираат во финансиските извештаи, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија, и со прифатени и спроведени извесни корекции од страна на субјектот, како резултат на утврдени погрешни прикажувања.

2.3. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија. Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување постапки за добивање на достатни соодветни ревизорски докази како потврда на износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Изборот на постапки зависи од ревизорската процена, вклучително и процена на ризиците за материјални погрешни прикажувања во финансиските извештаи без разлика дали се резултат на измами или грешки.

**ОПШТИНА БИТОЛА - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

При процена на ризиците, ревизорот ги разгледува интерните контроли како релевантни за подготовката и објективното презентирање на финансиските извештаи со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефективноста на интерните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува проценка на соодветноста на користените сметководствени политики и сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1.4. на овој извештај, како и општа оценка за скупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека обезбедените докази ни обезбедуваат разумна основа за нашето ревизорско мислење.

Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 04.06.2012 до 29.06.2012 година, кај Општина Битола од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Осврт на ревизијата од претходните години - спроведување на препораките

Ревизијата од точката 1.1. опфати и ревизија на спроведување на препораките дадени во конечниот извештај на овластениот државен ревизор за 2007 година. Во Прилог 1 (прилог кон овој извештај), дадени се резултатите од извршената ревизија на спроведување на препораките презентирани во конечниот извештај на овластениот државен ревизор за 2007 година.

4. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршиот состанок со одговорните лица на субјектот предмет на ревизија и раководни лица на поодделни сектори на Општина Битола, на 01.08.2012 година.

Не се примени забелешки по нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 30 -159/3 од 04.10.2012 година.

Со ревизијата на финансиските извештаи за 2011 година, ревизорите на Државниот завод за ревизија го утврдија следното:

Ревизорски тим:
1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

4.1. Интерни контроли

4.1.1. Систем на интерни контроли во процесот на утврдување и наплата на приходите за чие администрирање е надлежна општината

При оценка на системот на интерни контроли, кај процесот на утврдување и наплата на приходите за чие администрирање е надлежна општината, утврдивме дека и покрај дизајнираните контроли и функционирањето на истите, во овој процес постои ризик од неусогласеност на евиденцијата во даночното и финансиското сметководство по основ на побарувања од даноци, такси и надоместоци од правни и физички лица. Општината има донесено пишани процедури и воспоставено интерни контроли кои ќе обезбедат навремено утврдување на задолженијата по основ на даноци, такси и надоместоци, доставување на решенијата до даночните обврзници и наплата на приходите по овие основи. Воспоставените регистри на обврзници редовно се ажурираат, а регистарот на обврзници за комунална такса за фирма односно назив на деловна просторија се усогласува со состојбата на регистрирани обврзници од Централниот регистар како и постојано се следи состојбата на ненаплатените побарувања и се преземаат мерки за наплата со доставување на опомени до обврзниците.

Препорака:

Да се надополнат пишаните процедури со обврска за редовно усогласување на состојбата на побарувањата од граѓаните и правните лица по основ на даноци, такси и надоместоци помеѓу даночната и финансиската евиденција.

4.2. Усогласеност со закони и прописи

4.2.1. Општина Битола со Буџетот за 2011 година има планирано приходи и расходи во износ од 651.810 илјади денари. Во 2011 година се реализирани приходи во износ од 502.341 илјада денари, расходи во износ од 474.930 илјади денари и е остварен вишок на приходи во износ од 27.411 илјади денари. Приходите се остварени со 77% во однос на планираниот износ, а расходите со 73%. Отстапувањето во најголем дел според укажувањата од надлежните се должи на задоцнетото добивање на ингеренции за вршење на работи на располагање со градежно земјиште, сопственост на Република Македонија, не трансферирани средства од Министерството за животна средина и не уплатена дотација на данок на додадена вредност за месец декември.

Согласно членот 29 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа доколку во текот на фискалната година приходите и расходите не се остварат како што е планирано во буџетот на општината, градоначалникот му

**ОПШТИНА БИТОЛА - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

предлага на советот измени и дополнувања на буџетот (ребаланс) во годината, во согласност со закон, а согласно членот 36 од Законот за буџетите доколку во текот на извршувањето на буџетот градоначалникот на општината оцени дека се неопходни позначајни прераспределби на одобрените средства со буџетот или дека реализацијата на приходите и другите приливи значително отстапува од планот предлага на советот на општината изменување и дополнување на буџетот. Во текот на 2011 година извршен е ребаланс на буџетот двапати, но и покрај тоа на крајот на годината остварените приходи/расходи отстапуваат од планираните.

Препорака:

Надлежните од Секторот за финансии и буџет и администрирање на приходи:

- планирањето на буџетските приходи и расходи да го темелат на реалните состојби и можности;
- во текот на годината на основа следењето на извршувањето на буџетот, во случај на позначителни отстапувања, да го информираат градоначалникот кој треба да предложи на Советот измени и дополнувања на буџетот (ребаланс), а Советот на општината да донесе ребаланс на Буџетот.

5. Ревизорско мислење

Мислење за финансиските извештаи

Според наше мислење, финансиските извештаи ги претставуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на основниот буџет (630) на Општина Битола на ден 31 декември 2011 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на основниот буџет (630) на Општина Битола за 2011 година, во сите материјални аспекти се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

6. Прифатените и спроведени корекции од страна на субјектот во текот на ревизија

Во текот на ревизијата, од страна на надлежните од општината спроведени се корекции со цел усогласување на состојбите на побарувањата од даночното сметководство со состојбитеискажани во финансиското сметководство. Вкупниот ефект од прифатените и спроведени корекции, врз Билансот на состојба е намалување на вкупната актива и пасива за 30.962 илјади денари.

7. Системски слабости

7.1. Во Законот за комуналните такси, со тарифен број 9 е пропишано наплатата на комуналната такса за користење на улиците со патнички, товарни моторни возила, автобуси и специјални возила, да ја вршат правни лица овластени за вршење на регистрација на возилата и да ја уплатуваат на соодветната уплатна сметка во рамки на трезорската сметка на општината. Во Одлуката за утврдување на висината на комуналните такси во Општина Битола е утврдена висината на износот кој се наплаќа при регистрација во зависност од кубикажата на возилото. Меѓутоа, во постојното законско решение не е пропишано во кои рокови правните лица треба да ја уплатат наплатената такса на сметка на општината, не е пропишана обврска да ја известуваат општината за бројот на регистрираните возила во зависност од кубикажата и за месечниот износ на прибраните средства поединечно и кумулативно. Општините немаат податоци за бројот и видот на возилата по кубикажа. Ефектите од така воспоставената пракса се рефлектираат на комплетноста и точноста на остварени приходи по овој основ, кои Општината ги евидентира во сметководство единствено како прилив без конкретни податоци за истиот.

Со цел да се обезбеди комплетност, точност, навременост и транспарентност во наплатата на сопствените приходи, ревизијата препорачува да се предвидат законски одредби кои ќе овозможат следење и контрола на навременото, комплетното и точното плаќање на комуналната такса за користење на улици со патнички, товарни моторни возила, автобуси и специјални возила според категоризација на возилото и точно утврдување на пропишаната обврска за плаќање.

7.2. По основ на комунална такса за улично осветлување, Општина Битола како и останатите општини во Република Македонија од страна на ЕВН Македонија АД Скопје не добиваат податоци за:

- бројот на обврзници по категории (број на броила) согласно тарифниот број 10 од Законот за комуналните такси;
- извештај за месечниот износ на прибраните средства поединечно и кумулативно,
- шестмесечен извештај за реалната состојба со бројот на броилата, и
- известување за ненаплатени побарувања по основ на оваа комунална такса.

И покрај склучениот Меморандум за соработка помеѓу ЗЕЛС и ЕВН Македонија АД Скопје, од страна на ЕВН не се почитуваат договорените обврски од член 6 од Меморандумот за доставување на горенаведените податоци и извештаи. Ефектите од вака воспоставената пракса се рефлектираат на комплетноста и точноста на остварени приходи по овој основ, кои општините ги евидентираат во сметководствената евиденција единствено како прилив без конкретни податоци за истиот.

Со цел да се обезбеди комплетност и транспарентност во наплатата на сопствените приходи на општините, ревизијата препорачува законодавецот да изврши дополнување на законското решение во функција на надминување на истакнатите слабости.

8. Нагласување на прашања на неизвесност

8.1. Ревизијата смета за потребно да се обелодени дека, согласно Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа помеѓу приходите за финансирање на единиците на локална самоуправа е и приходот од данокот на додадена вредност. Приходите од данокот на додадена вредност се дотација за финансирање на надлежностите на општините. Во 2011 година приходите од данокот на додадена вредност се обезбедуваат во висина од 3,7% од вкупно наплатениот данок на додадена вредност остварен во претходната фискална година. Трансферот на приходите од данокот на додадена вредност до буџетите на општините се врши во најмалку 12 рати кои се трансферираат најдоцна до последниот работен ден во месецот освен последната рата која се трансферира најдоцна до 15 декември во тековната буџетска година. Последната рата не е трансферирана до буџетот на Општина Битола до крајот на фискалната година. На овој начин Општина Битола има добиено помалку приходи по основ на данок на додадена вредност, а истото има влијание и на активностите на општината. Приходите по основ на данок на додадена вредност се утврдени во помал износ и поради не добро утврдена основа на која се применува стапката од која се издвојува дел за општините. Истото е утврдено во ревизорскиот извештај за ревизија на Основниот буџетот на Република Македонија за 2011 година во точката 4.6. Дотации од данокот на додадена вредност до општините.

Ревизорски тим:
1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

**ОПШТИНА БИТОЛА - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

8.2. Обрнуваме внимание дека Општина Битола е тужена странка од 14 (четиринаесет) субјекти и тоа 8 (осум) физички лица за долг од 2.947 илјади денари, 4 (четири) правни лица за долг од 13.415 илјади денари и од 2 (две) физички лица без утврден износ на долгот.

Општина Битола се јавува како тужител на 11 (единаесет) субјекти, правни лица за побарување во вкупен износ од 1.963 илјади денари.

Во моментов, конечниот исход по ова прашање не може да се утврди, и не е направено резервирање за било каква обврска која може да произлезе во финансиските извештаи.

Скопје, 22.11. 2012 година

ОПШТИНА БИТОЛА - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ОПШТИНА БИТОЛА

СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2011 ГОДИНА

Опис на позицијата	Образложение	во 000 Ден.	
		2011	2010
Приходи			
Даночни приходи	3.1.	302.274	260.690
Неданочни приходи	3.2.	18.786	21.186
Капитални приходи	3.3.	62.018	12.635
Трансфери и донации	3.4.	119.263	180.576
Вкупно приходи		502.341	475.087
Расходи			
Тековни расходи			
Плати, наемнини и надомести	3.5.1.	46.214	46.625
Резерви и недефинирани расходи	3.5.2.	593	462
Стоки и услуги	3.5.3.	172.422	140.907
Субвенции и трансфери	3.5.4.	39.554	23.557
Социјални бенефиции	3.5.5.	3.283	2.151
Вкупно тековни расходи		262.066	213.702
Капитални расходи	3.6.	212.864	203.000
Вкупно расходи		474.930	416.702
Суфицит (вишок) на приходи		27.411	58.385

1. _____
2. _____

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

**ОПШТИНА БИТОЛА - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

ОПШТИНА БИТОЛА			
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (630)			
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА 31.12.2011 ГОДИНА			
Опис на позицијата	Образложе ние	2011	2010
Активи			во 000 ден.
Тековни средства			
Парични средства	4.1.1.	27.411	58.385
Побарувања	4.1.2.	145.264	162.853
Краткорочни пласмани, кредитирање и позајмување	4.1.3.	180	180
Финансиски и пресметковни односи во рамките на буџетот и фондите	4.1.4.	40	1.379
Вкупно тековни средства		172.895	222.797
Вкупна активи		172.895	222.797
Пасива			
Тековни обврски			
Пасивни временски разграничувања	4.2.1.	172.895	222.797
Вкупно краткорочни обврски		172.895	222.797
Вкупна пасива		172.895	222.797

12

Ревизорски тим:
1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор